

กฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก
พ.ศ.

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๘ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๒ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๗ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๑๔ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการพัฒนาศักยภาพ พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๕๘ บัญญัติให้กระทำได้ โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๙

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้ “อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมกิจการเด็กและเยาวชน

หมวด ๑

การขอรับใบอนุญาต การออกใบอนุญาต การขอต่ออายุใบอนุญาต
และการขอรับใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๓ ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้ยื่นคำขอตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนด พร้อมแนบหลักฐานประกอบการขออนุญาต ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิในสถานที่และอาคารที่จะขออนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ในกรณีที่สถานที่หรืออาคารเป็นของผู้อื่น ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องมีหนังสือแสดงว่าได้รับความยินยอมจากเจ้าของสถานที่หรืออาคารด้วย

(๒) แผนผังแสดงที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(๓) แบบแปลนแผนผังอาคารภายในสถานที่ที่จะขออนุญาตจัดตั้ง พร้อมรายละเอียดเกี่ยวกับการใช้สอยอาคารและห้องต่าง ๆ ทุกห้อง

(๔) ร่างระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กตามข้อ ๑๙

(๕) มาตรการการรักษาความปลอดภัยภายในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ในกรณีที่สถานรับเลี้ยงเด็กนั้นตั้งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครหรือเขตติดต่อตั้งแต่สองจังหวัดขึ้นไป ให้ยื่นคำขอที่กรมกิจการเด็กและเยาวชน สำหรับในเขตจังหวัดอื่นให้ยื่นคำขอที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

ข้อ ๔ ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการกระทำความผิดต่อเด็ก หรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่เป็นความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด

(๕) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นนิติบุคคล ผู้มีอำนาจทำการแทนนิติบุคคลนั้นต้องมีคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง

ข้อ ๕ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กอาจดำเนินการด้วยตนเอง หรืออาจจัดให้มีผู้ดำเนินการแทนก็ได้ ทั้งนี้ ผู้ดำเนินการดังกล่าว ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่ายี่สิบปีและต้องมีคุณสมบัติตามข้อ ๔ (๒) (๓) (๔) และ (๕) และต้องมีวุฒิการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กปฐมวัย หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยหนึ่งปีและมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่อธิบดีกำหนด และต้องผ่านการประเมินบุคลิกภาพหรือผ่านการประเมินสุขภาพจิต

ข้อ ๖ เมื่อได้รับคำขอพร้อมด้วยเอกสารหลักฐานตามข้อ ๓ แล้ว ให้ผู้รับคำขอตรวจสอบคำขอและเอกสารหลักฐานนั้น และตรวจสอบด้วยว่าอาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อมตลอดจนผู้ดำเนินการ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กนั้นมีลักษณะและคุณสมบัติถูกต้องครบถ้วนตามกฎหมายกระบวนนี้หรือไม่ หากคำขอและเอกสารหลักฐาน อาคาร สถานที่ สภาพแวดล้อม ผู้ดำเนินการ และระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กถูกต้องครบถ้วนแล้ว ให้ผู้รับขอคำเสนอให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดออกใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กให้แก่ผู้ขอรับใบอนุญาตนั้น

กรณีตรวจพบว่ามีข้อใดไม่ถูกต้องหรือไม่ครบถ้วน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งผู้ขอรับใบอนุญาตดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วน ภายในระยะเวลาอันพอสมควร หากผู้ขอรับใบอนุญาตมิได้แก้ไขให้ถูกต้องครบถ้วนภายในเวลาที่กำหนด ให้ผู้รับคำขอเสนอให้อธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งไม่อนุญาต

เมื่อได้รับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตเป็นเจ้าของกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น

ให้ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กมีอายุสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของทุกปี หากการยื่นคำขอรับใบอนุญาตได้ยื่นหลังเดือนมิถุนายนให้นับอายุสิ้นสุดในวันที่ ๓๑ ธันวาคมของปีถัดไป

ข้อ ๗ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กผู้ใดประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาตให้ยื่นคำขอที่กรมกิจการเด็กและเยาวชนหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดซึ่งเป็นผู้ออกใบอนุญาตตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุไม่น้อยกว่าหกสิบวัน เว้นแต่ในกรณีมีเหตุสุดวิสัยทำให้ไม่อาจยื่นคำขอตามกำหนดเวลาดังกล่าวได้ ให้ยื่นคำขอได้ก่อนใบอนุญาตสิ้นอายุ

ในการอนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้นำข้อ ๖ มาใช้บังคับโดยอนุโลม และให้กรมกิจการเด็กและเยาวชนหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ต่ออายุใบอนุญาต ประจำปีที่ยื่นคำขอให้แก่ผู้ยื่นคำขอโดยระบุรายละเอียดรายการต่ออายุไว้ด้านหลังของใบอนุญาตเดิมนั้น

เมื่อได้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตแล้ว ให้ผู้รับใบอนุญาตดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไป จนกว่าผู้ออกใบอนุญาตจะสั่งไม่อนุญาตให้ต่ออายุใบอนุญาต

กรณีผู้รับใบอนุญาต ไม่ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตภายในระยะเวลาที่กำหนดในปีใดให้ถือว่าผู้รับใบอนุญาตไม่ประสงค์จะดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กต่อไปแล้ว หากผู้รับใบอนุญาตประสงค์จะดำเนินการ สถานรับเลี้ยงเด็กต่อไปจะต้องมายื่นคำขอรับใบอนุญาตใหม่

ข้อ ๘ ในกรณีที่ใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอต่อผู้ออกใบอนุญาต ตามแบบที่อธิบดีประกาศกำหนดภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับทราบการสูญหาย ถูกทำลายหรือชำรุด

กรณีใบอนุญาตสูญหายหรือถูกทำลาย ให้ยื่นหลักฐานการลงบันทึกประจำวันของพนักงานสอบสวนแนบพร้อมคำขอ กรณีใบอนุญาตชำรุดให้นำใบอนุญาตที่ชำรุดแนบพร้อมคำขอ

ใบแทนใบอนุญาตให้ใช้ตามแบบใบอนุญาต โดยมีคำว่า “ใบแทน” กำกับไว้ที่มุมบนด้านขวา และให้มีวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน พร้อมทั้งลงลายมือชื่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากผู้ออก ใบอนุญาต

ข้อ ๙ ให้ผู้รับใบอนุญาตแสดงใบอนุญาต หรือใบแทนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ณ ที่เปิดเผยและเห็นได้ง่ายในสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น หรือตามประกาศของกรมกิจการเด็กและเยาวชน

ข้อ ๑๐ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กประสงค์จะเปลี่ยนแปลงแก้ไขอาคาร ย้ายที่ตั้งของสถานรับเลี้ยงเด็ก ตลอดจนเปลี่ยนแปลงผู้ดำเนินการ ระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน ให้ยื่นคำขอเป็นหนังสือต่อผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ซึ่งได้รับมอบหมายเพื่อขอความเห็นชอบไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ก่อนที่จะมีการเปลี่ยนแปลง แก้ไข หรือย้าย แล้วแต่กรณี

การเปลี่ยนแปลงแก้ไขตามวรรคหนึ่ง หากเป็นไปตามเงื่อนไขที่กฎกระทรวงกำหนด ให้กรมกิจการ เด็กและเยาวชนหรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ดำเนินการออกใบอนุญาตจัดตั้ง สถานรับเลี้ยงเด็กให้ใหม่

หมวด ๒

ที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะอาคารของสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๑๑ ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดสถานรับเลี้ยงเด็กให้มีสุขลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) บริเวณที่ตั้งอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำ หรือต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม อันอาจเป็นอันตรายต่อเด็ก ไม่อยู่ใกล้เขตบริเวณที่มีมลพิษเกินกว่าที่กฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพ

สิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนด หรือบริเวณที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณขนถ่ายก๊าซ น้ำมัน สารเคมี หรือสารพิษ เว้นแต่มีมาตรการป้องกันการเสี่ยงอันตรายดังกล่าว

(๒) บริเวณที่ตั้งอาคารต้องมีรั้วกัน มีทางเข้า - ออก ไม่น้อยกว่าสองทาง ถ้ามีทางเดียว ประตูต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๒ เมตร แต่ถ้าสถานรับเลี้ยงเด็กอยู่ในอาคารหลายชั้น ให้จัดตั้งได้ไม่เกินชั้นที่สอง หากเกินกว่านั้นต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุของทางราชการที่เกี่ยวข้อง และให้ผู้มีอำนาจอนุญาตพิจารณาอนุญาตเป็นกรณีไป

(๓) อาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีความมั่นคง แข็งแรง และปลอดภัย เป็นเขตปลอดบุหรี่ มีแสงสว่างทั่วอาคาร โดยมีความเข้มของแสงสว่างไม่น้อยกว่า ๒๐๐ ลักซ์ ระดับเสียงภายในอาคาร ขณะเด็กหลับไม่เกิน ๔๐ เดซิเบล และมีระบบฟอกอากาศหรือระบายอากาศที่เหมาะสม

(๔) ภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็กต้องมีทางเข้า - ออกอย่างน้อยสองทาง โดยความกว้างและสูงแต่ละทางต้องมีขนาดไม่น้อยกว่า ๘๐ x ๒๐๐ เซนติเมตร สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากอาคารได้สะดวก ความสูงจากพื้นถึงขอบหน้าต่างไม่น้อยกว่า ๘๐ เซนติเมตร และพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า ๒.๔๐ เมตร พื้นที่หน้าต่าง ประตู และช่องลมรวมกันแล้วต้องไม่น้อยกว่าร้อยละสิบของพื้นที่ห้องที่ไม่ติดต่อกับห้องอื่นภายในอาคาร กรณีมีบันได ความกว้างของบันไดต้องไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ลูกตั้งบันไดสูงไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า ๒๕ เซนติเมตร ทุกชั้นบันไดต้องมีราวกันตกและลูกกรงสูงไม่น้อยกว่า ๑.๒๐ เมตร มีราวตัวยุเหมาะสมกับเด็กเกาะขึ้นบันได ระยะห่างของลูกกรงต้องไม่เกิน ๑๕ เซนติเมตร และชันพักของบันไดแต่ละช่วงต้องไม่น้อยกว่าความกว้างของบันได ถ้าอาคารมีระเบียง ขอบระเบียงต้องสูงไม่น้อยกว่า ๑ เมตร ความกว้างของระเบียงต้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร และถ้ามีม้านั่งด้วย ระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า ๑.๗๕ เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากม้านั่งไม่น้อยกว่า ๗๐ เซนติเมตร โดยมีมาตรการป้องกันความปลอดภัยสำหรับเด็ก ดังต่อไปนี้

(ก) ติดตั้งอุปกรณ์ระบบความปลอดภัย หรือเครื่องตัดไฟฟ้าอัตโนมัติภายในอาคารสถานรับเลี้ยงเด็ก

(ข) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงมือถืออย่างน้อยหนึ่งเครื่องในแต่ละชั้นของอาคาร

(ค) ปลั๊กไฟต้องสูงจากพื้นห้องไม่น้อยกว่า ๑.๕๐ เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่ากำหนดต้องมีฝาปิดที่ปลอดภัย

(๕) พื้นที่ใช้สอยภายในอาคารต้องสะอาดและปลอดภัย มีพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม รับประทานอาหาร นอน และทำความสะอาดร่างกายแยกจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่ฝึกเด็กป่วยโดยเฉลี่ย ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กอายุสองปีขึ้นไป จำนวนหนึ่งคน และโดยเฉลี่ย ๑.๕๐ ตารางเมตร ต่อเด็กอายุต่ำกว่าสองปีจำนวนหนึ่งคน

(๖) จัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก ได้แก่ โต๊ะ และเก้าอี้ที่มีความปลอดภัย ตู้หรือชั้นวางของ ที่ตักน้ำสะอาดพร้อมภาชนะ เครื่องชั่งน้ำหนักและที่วัดส่วนสูง

(๗) จัดพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม รับประทานอาหาร และนอน แยกเป็นห้องเฉพาะ หรือจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ที่ใช้ได้หลายอย่างในพื้นที่เดียวกัน แต่ต่างเวลากัน สามารถปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ หรือย้ายเครื่องเรือนได้ตามความเหมาะสมของพื้นที่และเมื่อจัดพื้นที่เพื่อการใช้สอยแล้วพื้นที่นั้นต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ก) บริเวณพื้นที่สำหรับจัดกิจกรรม ซึ่งอาจใช้บริเวณนอกอาคารที่มีพื้นที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๒ ตารางเมตร ต่อเด็กหนึ่งคน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นหลัก มีวัสดุอุปกรณ์ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และมีอุปกรณ์เครื่องเล่นที่ส่งเสริมการพัฒนาเรียนรู้ของเด็ก

(ข) บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีภาชนะสำหรับเด็ก ใช้ในการบริโภคด้วยวัสดุที่ถูกสุขลักษณะ ไม่มีพิษ และเพียงพอกับจำนวนเด็ก มีแสงสว่างและอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(ค) บริเวณพื้นที่สำหรับนอน ต้องอยู่ในห้องที่มีความสะดวก และมีอุปกรณ์เครื่องใช้ในการนอนที่เหมาะสมและเพียงพอกับจำนวนเด็ก อากาศถ่ายเทได้สะดวก ตลอดจนให้มีมาตรการป้องกันยุงและแมลง

(ง) บริเวณที่ใช้ทำความสะอาดร่างกาย ต้องจัดให้มีบริเวณสำหรับใช้ทำความสะอาดตัวเด็ก โดยมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร ซึ่งอย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ ในกรณีที่ไม่มีห้องอาบน้ำ พื้นจะต้องไม่ลื่น และอากาศถ่ายเทได้สะดวก

(จ) บริเวณที่ประกอบอาหาร ต้องห่างจากบริเวณพื้นที่ (ก) (ข) (ค) และ (ง) พอสมควร มีประตูเปิด - ปิด ที่เด็กเข้าไปไม่ได้ มีเครื่องใช้ที่จำเป็นรวมทั้งที่ล้างและที่เก็บภาชนะที่ถูกสุขลักษณะมีความสะอาด และปลอดภัยด้วย

(ฉ) ห้องส้วม ต้องจัดให้มีห้องส้วมที่ถูกสุขลักษณะสำหรับเด็ก มีที่ถ่ายอุจจาระโดยเฉลี่ยหนึ่งต่อเด็กที่มีอายุหนึ่งปีขึ้นไปจำนวนสิบคน โดยฐานส้วมนั้นเด็กต้องสามารถก้าวขึ้นไปได้ง่าย หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอนหรือกุญแจ และมีช่องด้านล่างและด้านบนที่สามารถสังเกตเห็นเด็กได้ หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่อยู่ในที่ลับตาคน ในกรณีที่ไม่สามารถจัดทำห้องส้วมสำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจใช้ห้องส้วมที่มีอยู่แล้วปรับให้เหมาะสมกับวัยของเด็ก โดยจัดหาวัสดุเพิ่มเติมเพื่อให้เด็กใช้ได้อย่างปลอดภัย

(ช) บริเวณที่พักเด็กป่วย ต้องแยกเป็นสัดส่วนโดยมีตู้เก็บยา อุปกรณ์และเครื่องเวชภัณฑ์ที่จำเป็นในการปฐมพยาบาล อยู่ในที่สูงซึ่งพ้นมือเด็กแต่สะดวกต่อการหยิบใช้ และที่พักเด็กป่วยนั้นต้องอยู่ในสายตาผู้เลี้ยงดู หรือผู้รับผิดชอบตลอดเวลาที่เด็กป่วย ในกรณีที่ไม่สามารถจัดห้องพักเด็กป่วยโดยเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่พักเด็กป่วยแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

หมวด ๓

การดำเนินงานกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๑๒ ผู้ดำเนินการกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดให้มีผู้ปฏิบัติงานเพื่อทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ผู้เลี้ยงดูเด็ก

(๒) ผู้ประกอบอาหาร

(๓) ผู้ทำความสะอาด

เจ้าหน้าที่คนหนึ่ง ๆ อาจทำหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่ง หรือหลายหน้าที่ตามวรรคหนึ่งก็ได้ แต่ต้องมีความเหมาะสมตามจำนวนเด็ก

ผู้ดำเนินการกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องกำกับควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากร ตามวรรคหนึ่ง และวรรคสอง ให้เป็นไปตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

ข้อ ๑๓ ผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลความเป็นอยู่ของเด็กตลอดเวลาที่เด็กอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็กตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ โดยสอดคล้องกับกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนและพัฒนาเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล พ.ศ. ๒๕๔๙

(๒) จัดให้มีระบบดูแลความปลอดภัยของเด็ก ด้วยการออกระเบียบหรือข้อบังคับกำหนดเงื่อนไขรวมทั้งกำหนดพื้นที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วยการติดตั้งกล้องวงจรปิดในบริเวณที่เด็กอยู่และพื้นที่ทำกิจกรรมโดยถ่ายทอดผ่านระบบคอมพิวเตอร์

(๓) แจ้งระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็กให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กได้รับทราบ และสร้างความสัมพันธ์กับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

(๔) เปิดโอกาสให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเยี่ยมชมสถานรับเลี้ยงเด็กตลอดจนการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก

(๕) จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก การฝึกอบรมเจ้าหน้าที่ และการสร้างเครือข่ายกับชุมชน

(๖) สามารถติดต่อกับแพทย์หรือพยาบาลจากโรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานอนามัย หรือคลินิกได้ทันทีเมื่อมีกรณีฉุกเฉิน

(๗) จัดทำรายงานข้อมูลของสถานรับเลี้ยงเด็กตามแบบที่อธิบดีกำหนดประจำทุกเดือน

(๘) เป็นผู้กำกับดูแล ผู้บังคับบัญชา และรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก

ข้อ ๑๔ ผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องคัดเลือกผู้เลี้ยงดูเด็กที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสิบแปดปีบริบูรณ์ และจบการศึกษาภาคบังคับ

(๒) ไม่เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ไม่มีประวัติการทำผิดต่อเด็กหรือละเมิดสิทธิเด็ก

(๓) ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่ในความผิดอันได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษซึ่งไม่มีความผิดเกี่ยวกับเด็ก

(๔) เป็นผู้มีความประพฤติดี ไม่เป็นโรคติดต่อร้ายแรง ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือไม่เป็นผู้ติดยาเสพติด โดยมีการตรวจสุขภาพอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๕) มีความสามารถควบคุมอารมณ์ และพฤติกรรมของตนเองไม่ให้เกิดอาการก้าวร้าวหรือรุนแรงต่อเด็กและบุคคลอื่น

(๖) ผ่านการอบรมตามหลักสูตรที่อธิบดีกำหนด หรือมีประสบการณ์ในการทำงานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัยอย่างน้อยหนึ่งปีและมีความรู้เรื่องโภชนาการและอาหารสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นอย่างดี

ข้อ ๑๕ ผู้เลี้ยงดูเด็กมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ดูแลเด็กและปฏิบัติเป็นกิจวัตร เพื่อให้เด็กมีความเจริญเติบโตและพัฒนาการทุกด้านตามวัยตามมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ

(๒) จัดกิจกรรมพัฒนาเด็กให้เด็กได้รับการกระตุ้นพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเจริญเติบโตสมวัย มีความสามารถควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตน โดยผู้เลี้ยงดูเด็กให้ความช่วยเหลือ มีวิจารณ์ญาณสอดคล้องกับวุฒิภาวะ คิดเป็นเหตุเป็นผล สามารถสร้างมิตรภาพและผูกพันกับผู้อื่น

(๓) บันทึกความเจริญเติบโต พฤติกรรม และพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็ก

(๔) จัดสิ่งแวดล้อมให้มีความปลอดภัย และถูกสุขลักษณะเหมาะสมกับพัฒนาการเด็กทุกด้าน

(๕) เป็นผู้ประสานสัมพันธ์ระหว่างเด็กกับบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัวเพื่อทราบถึงพฤติกรรม พัฒนาการการเปลี่ยนแปลงของเด็กอย่างต่อเนื่อง

ข้อ ๑๖ สถานรับเลี้ยงเด็ก จะต้องมิให้ผู้เลี้ยงดูเด็กอย่างน้อยคนหนึ่งเป็นผู้มีหน้าที่ดูแลเด็กดังต่อไปนี้

(๑) เด็กอายุต่ำกว่าหนึ่งปีจำนวนไม่เกินสามคน

(๒) เด็กอายุตั้งแต่หนึ่งปีถึงสองปีจำนวนไม่เกินห้าคน

(๓) เด็กอายุตั้งแต่สองปีถึงสามปีจำนวนไม่เกินสิบคน

(๔) เด็กอายุตั้งแต่สามปีถึงหกปีจำนวนไม่เกินสิบห้าคน

ข้อ ๑๗ ในการดำเนินการกิจการของสถานรับเลี้ยงเด็ก ผู้รับใบอนุญาตต้องจัดให้มีบริการพื้นฐานที่จำเป็นแก่สุขภาพ พัฒนาการ และความปลอดภัยของเด็ก และให้รวมถึงในเรื่องต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการปฐมนิเทศ การประชุมหรือการพบปะพูดคุยกับบิดา มารดาหรือผู้ปกครองของเด็ก

(๒) จัดอาหารและนมที่มีคุณภาพ มีสารอาหารครบห้าหมู่ ให้เด็กได้รับประทานและดื่มด้วยปริมาณที่เหมาะสมกับวัยของเด็กในแต่ละมื้อ

(๓) ชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูงเด็ก ทำบันทึกรายงานการพัฒนาดังกล่าวตามแบบของกรมกิจการเด็กและเยาวชน หรือสมุดบันทึกสุขภาพแม่และเด็กตามแบบของกรมอนามัย หรือแบบบ่งชี้พฤติกรรมของเด็กของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา และให้คำแนะนำแก่บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กเรื่องภูมิคุ้มกันโรค มาตรการป้องกันโรคติดต่อบันทึกการเจ็บป่วยและการดูแลรักษา และแจ้งให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่เด็กมีพฤติกรรมที่น่าสงสัย ให้ปรึกษาหารือกับบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก เพื่อให้มีส่วนร่วมในการประเมินพัฒนาการเด็กด้วย

(๔) ในกรณีที่มีการระบาดของโรคติดต่อในชุมชน หรือท้องที่ที่สถานรับเลี้ยงเด็กตั้งอยู่ต้องดำเนินการประสานงานกับหน่วยแพทย์ของโรงพยาบาล เพื่อให้เด็กในความดูแลสถานรับเลี้ยงเด็กได้รับวัคซีนป้องกันโรคนั้น

(๕) กรณีเด็กเจ็บป่วยต้องดูแลอย่างใกล้ชิด โดยให้การปฐมพยาบาลเบื้องต้นหรือนำเด็กไปพบแพทย์ และรายงานให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็กทราบทันที

(๖) จัดวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่ปลอดภัยและเหมาะสม ให้เด็กได้เคลื่อนไหวและพัฒนาประสาทสัมผัสทั้งห้า ตลอดจนให้เด็กได้เลือกกิจกรรมที่หลากหลายตามความสนใจ และรู้จักอยู่ร่วมกันในสังคม

(๗) ฝึกซ้อมวิธีป้องกันภัยพิบัติให้แก่เจ้าหน้าที่และเด็กอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

(๘) อบรมเจ้าหน้าที่ในด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้นเกี่ยวกับอุบัติเหตุและการเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

(๙) จัดเก็บข้อมูล หรือจัดทำทะเบียนบันทึกรายการ และแสดงรายละเอียดให้เป็นปัจจุบัน
ดังต่อไปนี้

- (ก) รายชื่อและประวัติของเด็ก
- (ข) การเข้าและออกของเด็ก
- (ค) จัดทำบันทึกประจำตัวเด็กเพื่อติดตามการเจริญเติบโต พัฒนาการ บริการสุขภาพรวมถึง
การป้องกันโรค

- (ง) ตารางเวลาและรายการอาหารประจำวันของเด็ก
- (จ) ตารางกิจกรรมประจำวัน
- (ฉ) รายการหมายเลขโทรศัพท์ของสถานพยาบาล หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดูแล
ความปลอดภัยของเด็กในกรณีฉุกเฉินติดต่อไว้ในที่เปิดเผย และบันทึกหมายเลขโทรศัพท์ของบิดา มารดา หรือ
ผู้ปกครองของเด็ก

(๑๐) จัดทำบันทึกการรับ - ส่งเด็กในแต่ละวัน พร้อมทั้งจัดทำบัตรแสดงการรับ - ส่งเด็ก

ข้อ ๑๘ ให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก จัดทำป้ายแสดงชื่อสถานรับเลี้ยงเด็ก
อย่างน้อยต้องมีข้อความเป็นตัวอักษรไทยว่าเป็นสถานรับเลี้ยงเด็ก ติดไว้ ณ ที่ตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กในที่เปิดเผยและ
เห็นได้ง่ายจากภายนอกอาคาร

ข้อ ๑๙ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องจัดทำระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงาน
และมาตรการรักษาความปลอดภัยรวมทั้งการดำเนินการกรณีมีเหตุฉุกเฉิน เพื่อใช้ประกอบในการยื่นคำขอรับ
ใบอนุญาตและใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานรับเลี้ยงเด็ก

ระเบียบหรือข้อบังคับตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการ
บริหารจัดการให้สอดคล้องและได้มาตรฐานไม่ต่ำกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยแห่งชาติ

หมวด ๔ มาตรการบังคับ

ข้อ ๒๐ กรณีการจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กโดยไม่ได้รับอนุญาต ให้เจ้าของยื่นคำขอรับใบอนุญาต
จัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กพร้อมเอกสารตามข้อ ๓ ภายในระยะเวลาที่พนักงานเจ้าหน้าที่กำหนด หากไม่ดำเนินการ
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินคดีอาญาต่อผู้ฝ่าฝืนตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖

ข้อ ๒๑ กรณีบุคลากรในสถานรับเลี้ยงเด็ก ใช้อารมณ์หรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าวหรือ
ใช้ความรุนแรงต่อเด็กโดยไม่มีการยับยั้ง อธิติหรือผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งปิดหรือระงับดำเนินการ
ชั่วคราว

กรณีการกระทำตามวรรคหนึ่งไม่ก่ออันตรายต่อสุขภาพกาย สุขภาพจิต และพัฒนาการของเด็ก
และผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กได้ปรับแก้ไขตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้คำแนะนำโดยเร็ว ก็ให้ดำเนินการ
ต่อไปได้

ข้อ ๒๒ กรณีสถานรับเลี้ยงเด็กไม่รายงานข้อมูลสถานรับเลี้ยงเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายติดตามและแจ้งเตือน หากพบว่ามีกรกระทำชำ่าภายในอายุของใบอนุญาตให้เสนออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาระงับการใช้ใบอนุญาตชั่วคราว

ข้อ ๒๓ กรณีเจ้าหน้าที่หรือผู้ปฏิบัติงานสถานรับเลี้ยงเด็กไม่มีคุณสมบัติหรือไม่เป็นไปตามระเบียบดังกล่าว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายแจ้งเตือนและกำหนดระยะเวลาแก้ไข หากพบว่าไม่มีการแก้ไขภายในกำหนดระยะเวลาให้เสนออธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาระงับการใช้ใบอนุญาตชั่วคราว จนกว่าจะมีการแก้ไขเรียบร้อย

ข้อ ๒๔ ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเงื่อนไขในการอนุญาต ให้ผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจ

(๑) สั่งให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก ปฏิบัติตามกฎหมายกระทรวงนี้ หรือระเบียบหรือข้อบังคับการดำเนินงานของสถานรับเลี้ยงเด็ก หรือเงื่อนไขในการอนุญาต

(๒) สั่งพนักงานเจ้าหน้าที่เข้าควบคุมการดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็กเป็นการชั่วคราว

(๓) เพิกถอนใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กนั้น และให้พนักงานเจ้าหน้าที่ส่งเด็กไปยังสถานรับเลี้ยงเด็กของทางราชการหรือสถานรับเลี้ยงเด็กอื่นตามความสมัครใจของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองของเด็ก

การใช้อำนาจตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้ออกใบอนุญาตแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้รับใบอนุญาตจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็กทราบพร้อมทั้งเหตุผล

ข้อ ๒๕ กรณีสถานรับเลี้ยงเด็กมีความประสงค์จะยุติการดำเนินกิจการให้มีหนังสือแจ้งอธิบดีหรือผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อดำเนินการตรวจสอบและพิจารณามีคำสั่งให้ยุติการดำเนินกิจการสถานรับเลี้ยงเด็ก